

DATOS IDENTIFICATIVOS

Historia da lingua española

Materia	Historia da lingua española			
Código	V01G160V01702			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Lingua española			
Coordinador/a	Baez Montero, Inmaculada Concepción			
Profesorado	Baez Montero, Inmaculada Concepción			
Correo-e	cbaez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	HISTORIA DA LINGUA ESPAÑOLA é unha materia dedicada a realizar una descrición exhaustiva da historia externa e interna da lingua española. Recomendable para alumnos ERASMUS con nivel C1 ou C2 en español.			

Competencias de titulación

Código	
A3	Abarcar os fundamentos teóricos e aplicados que ofrecen os diferentes paradigmas lingüísticos, así como sintetizar, relacionar e describir as literaturas española, galega e lusófona nos seus distintos ámbitos culturais e sociais, períodos, xéneros e movementos
A4	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüística e literario
A6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.
A7	Participar en debates e actividades de grupo, e organizalos desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico con respecto ás posicións alleas e á tolerancia cara á diversidade social e cultural que se expresa nas linguas e literaturas en cuestión.
A8	Formular razoamentos críticos nos ámbitos de estudo lingüístico e literario a fin de adquirir métodos sólidos de análise, que transcendan a simple aproximación intuitiva ás linguas e aos textos obxecto de estudo.
B2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou a súa vocación dunha forma profesional, e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar os datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre os temas destacados de índole social, científica ou ética.
B4	Que as/os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
B5	Que o alumnado desenvolvese aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Dominar os aspectos teóricos relativos á historia da lingua española.	A3	B4
	A4	B5
Comprender e manexar as técnicas de análise lingüística e discursiva para interpretar textos antigos do español.	A3	B4
	A4	B5
Argumentar e xustificar análises sobre aspectos tales como os códigos de produción, as estruturas de orixe, os factores de historia externa que inflúen na historia do idioma, o comportamento dos cambios lingüísticos e os factores de difusión implicados.	A6	B2
	A7	B3

Ser capaz de realizar comentarios de textos, de expor as razóns dun resultado lingüístico desde o latín ao español ou de ilustrar de modo práctico certas tendencias de comportamento lingüístico concentradas en época o en autores.	A6 A7 A8	B2 B3
Ser capaz de resolver exercicios de historia do español no circunscritos á práctica do comentario.	A8	B2 B3

Contidos

Tema	
0.- Introducción teórica para responder preguntas sobre o cambio e a evolución das linguas	0.1.- Por que cambian as linguas? 0.2.- Como cambian as linguas? 0.3.- Cara onde cambian as linguas?
1. Historia do idioma español	1.1 Hispania prerromana 1.2. O latín na Península Ibérica. 1.3. Efectos das invasións xermánicas e árabes na historia lingüística peninsular. 1.4. Constitución dos romances peninsulares. 1.5. A lingua no século XIII: Berceo e Afonso X. 1.6. Herdanza alfonsí e castelán baixomedieval. 1.7. O español nos séculos XVI e XVII 1.8. O español moderno e contemporáneo.
2. Evolución da lingua española	2.1. Variación e cambio lingüístico 2.2. Os cambios fonéticos, morfolóxicos, sintácticos, léxicos, semánticos e discursivos. 2.3.- As variacións diatópicas, diastráticas e diafásicas na diacronía da lingua española.
3. Métodos prácticos de análise da historia do español	3.1. Exemplos históricos dun fenómeno lingüístico. 3.2. Evolución dunha palabra do latín ao español. 3.3. Comentario lingüístico dun texto antigo do español.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	22	22	44
Resolución de problemas e/ou exercicios	10	16	26
Estudo de casos/análises de situacións	12	12	24
Actividades introdutorias	6	0	6
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	48	50

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición na clase a través de textos, resumos dos principais procesos de evolución histórica externa e interna da lingua española. As exposicións serán feitas unhas veces pola profesora e outras polos alumnos coa axuda da profesora. Procurarase sempre interacción nas aulas.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proposta de comentarios e exercicios prácticos sobre aspectos do contido do curso.
Estudo de casos/análises de situacións	Estudo de textos para realizar análises sobre aspectos concretos ou xerais, ben na aula ou ben en casa.
Actividades introdutorias	Explicación xeral dos contidos, da avaliación e das propostas de traballo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	O docente atenderá na aula ou en titorías os problemas encontrados sobre a resolución de problemas, exercicios, estudos de caso e situacións e sobre a proba de resposta longa. Atenderá tamén por correo electrónico.
Estudo de casos/análises de situacións	O docente atenderá na aula ou en titorías os problemas encontrados sobre a resolución de problemas, exercicios, estudos de caso e situacións e sobre a proba de resposta longa. Atenderá tamén por correo electrónico.
Probas	Descrición
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	O docente atenderá na aula ou en titorías os problemas encontrados sobre a resolución de problemas, exercicios, estudos de caso e situacións e sobre a proba de resposta longa. Atenderá tamén por correo electrónico.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución e defensa por parte do estudante de exercicios sobre varios aspectos dos contidos do programa.	15
Estudo de casos/análises de situacións	Presentación na aula dun traballo proxecto.	15
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Portafolio de avaliación da selección dos mellores traballos persoal dentro e fora da aula e da reflexión sobre o proceso de aprendizaxe.	70

Outros comentarios sobre a Avaliación

Haberá un exame (100% da cualificación) na última semana do curso para os que non opten pola avaliación continua ou queiran mellorar a nota acadada na avaliación presencial.

A avaliación na 2ª edición das actas (xullo) realizarase a través dun exame.

Bibliografía. Fontes de información

- Academia Española, Real, **CORDE. Corpus Diacrónico del Español**, www.rae.es,
- Ariza, Manuel, **Sobre fonética histórica del español**, Madrid: Arco/Libros,
- Cano Aguilar, Rafael, **El español a través de los tiempos**, Madrid: Arco/Libros,
- Cano Aguilar, Rafael, **Introducción al análisis filológico**, Madrid: Castalia,
- Davies, Mark, **Corpus del español**, www.corpusdelespanol-org,
- Kabatek, Johannes (ed.), **Sintaxis histórica del español y cambio lingüístico. Nuevas perspectivas desde las Tradiciones Discursivas**, Madrid: Iberoamericana,
- Lapesa, Rafael, **Historia de la lengua española**, Madrid: Gredos,
- Lapesa, Rafael, **Estudios de morfosintaxis histórica del español**, Madrid: Gredos,
- Lloyd, Paul M., **Del latín al español. 2 vols.**, Madrid: Gredos,
- López García, Ángel, **Cómo surgió el español. Introducción a la sintaxis histórica del español antiguo**, Madrid: Gredos,
- Menéndez Pidal, Ramón, **Orígenes del español. Estado lingüístico de la Península Ibérica hasta el siglo XI**, Madrid: Espasa-Calpe,
- Menéndez Pidal, Ramón, **Manual de gramática histórica española**, Madrid: Espasa-Calpe,
- Penny, Ralph, **Gramática histórica del español**, Barcelona: Ariel,
- Pons Rodríguez, Lola, **La lengua de ayer. Manual práctico de Historia del Español**, Madrid: Arco/Libros,
- Rivas, Elena y Rodríguez Espiñeira, María José, **La cláusula en español medieval: constituyentes funcionales**, Santiago de Compostela: Universidade de Santiago de Compostela,

Las lecturas obligatorias serán asignadas a los alumnos en la primera semana de clase.

Recomendacións